

Преговори са Атеком у завршној фази

СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ ЈОШ ЧЕКА

М. Џонић: Пословодство Басена преговоре са Атеком оцењује као успешне јер је РТБ добио знатно више од онога што је дефинисано тендарским правилима. – Аустријска компанија је пристала да значајно побољша своју понуду инвестиционог програма, као и обим и динамику улагања у екологију. – До 1. фебруара репрезентативни синдикати РТБ-а нису успели да се договоре са представницима Атека о додатном социјалном програму

РТБ. - Очекујем да исход преговора са аустријском фирмом Атек, прворангираним на тендру за комбинат бакра, буде потписивање Уговора о преносу експлоатационих права и Уговора о купопродаји РТБ-а Бор. Рок од 60 дана, у коме по Закону са прворангираним понуђачем морају да се закључе ови уговори, истиче 8. фебруара ове године. До тада, Уговор о преносу експлоатационих права треба најпре да усвоји Влада Србије, а потом оба уговора иду на усвајање од органа управљања субјекта приватизације. Преговоре са Атеком пословодство борске компаније оцењује као успешне, јер је РТБ Бор добио знатно више од онога што је дефинисано тендарским правилима. Аустријска компанија Атек је пристала да значајно побољша своју понуду инвестиционог програма, као и обим и динамику улагања у екологију.

Овако је Миодраг Џонић, в. д. генералног директора Басена, 1. фебруара, оценио досадашњи ток преговора са аустријским Атеком, и додао:

До 4. фебруара ове године, репрезентативни синдикати РТБ Бор нису успели да се договоре са пред-

ставницима Атека о додатном социјалном програму. Ако до споразума не дође, у складу са Правилима тендера, важе само одредбе тзв. минималног социјалног програма. Сигуран сам да је за запослене боље да у купопродајни уговор уђе и споразум о додатном социјалном програму. Међутим, како тендарска процедура налаже само преговоре са репрезентативним синдикатима, а притом не захтева њихов успешан завршетак, правне сметње за потписивање уговора не постоје. Став пословодства је да понуђени додатни социјални програм, као компромис након дугих и испрљујућих преговора синдиката и Атека, треба прихватити. Коначну реч и одговорност, ипак, имају синдикати.

Коментаре о овој теми затражили смо и од представника репрезентативних басенских синдиката. Драган Алексић, председник JCO РТБ-а, је истакао задовољство досадашњим преговорима јер су, од 22 тачке, колико садржи понуђени додатни социјални програм Атека, усагласили 19, по његовој оцени, успешно и по њих и по нас.

- Остале су спорне три тачке које, углавном пружају заштиту за-

посленима. Тражили смо од Аустријанаца да у наредне три године нема отпуштања, односно да ниједан радник РТБ-а, изузев ако добровољно и уз одређену отпремницу сам жели да оде из фирме, не може бити проглашен технолошким вишком. Ту је и наш захтев по коме би, уколико дође до стечаја или ликвидације предузећа, запослени били обештећени отпремњином од 10.000 евра. Најзад, трећи спорни захтев је да се, у случају неиспуњења неке од тачака овог социјалног програма, купопродајни уговор аутоматски раскида.

- Неће се ништа неповољније дрогодити за запослене што ће на Владу Републике Србије доћи само обавезни социјални програм под тачком А који је прворангирани понуђач био у обавези да прихвати и испоштује, наиме то је био услов да би имогао да се нађе и учествује на тендру за продају имовине РББ-а, РБМ-а и ТИР-а – каже Милутин Неговановић, председник ССМС СО Рудника бакра Бор.

- С обзиром на то да купац није прихватио став Синдикалне организације Топионице о начину решавања вишке запослених, ми остајемо чврсто при ставу да се ова тачка додатног социјалног програма у потпуности брише и да се искључиво примењује Колективни уговор ТИР-а. Ми захтевамо да сви запослени са Атеком закључе уговоре о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности, а не уговоре о раду, како предлаже купац – истиче Василије Шевченко, председник ССМС Топионице.

Рудолф Навијалић, председник Синдиката "Независност" РТБ-а, је

мишљења да сам социјални програм није споран.

- Програм није потписан не зато што је лош него је разлог непотписивања одустајање представника Самосталног синдиката да то учине

Пад производње у јануару

- Нисмо задовољни оствареним физичким обимом производње у јануару ове године. Произведено је укупно 1.100 т бакра у концентрату из наших рудника.

РББ је произвео само 720 т бакра у концентрату, и то због подбачаја у "Великом Кривељу" 280т мање него што је било планирано, а РБМ је остварио 380 т.

Како је "Велики Кривељ" у овом тренутку једини наш рентабилни рудник, последице неостварења плана производње на ликвидност компаније ће се осетити већ почетком марта ове године. У очекивању успешног завршетка приватизације, мотивација запослених је пала, што може озбиљно да угрози пословање компаније. У фебруару морамо подићи обим производње у "Великом Кривељу" на прећашњи ниво од близу 800 т бакра у концентрату – нагласио је Џонић.

јер мисле да тиме могу да оборе тендер. Ми смо били вољни да га потпишемо јер по нашој, али и оцени многих колега, овај додатни социјални програм је најбољи у Србији до сада. Уколико не иде додатни, ини ће минимални, али то су само назнаке о којима тек треба да се преговара. Ових дана анкетирамо наше раднике да видимо за шта су људи јер су им предочена оба програма. Оптимиста сам да ће до 8. фебруара да се потпише уговор.

Ј. Станојевић

У ОВОМ БРОЈУ:

* Текст понуде Атека:
Додатни социјални програм

Због недостатка концентрата топионичари старатовали тек средином јануара

ВЕЋИМ КАПАЦИТЕТОМ У ФЕБРУАРУ

Рачуна се на уредније пристизање увозног концентрата Ист Поинта (пет) и Грандинжењеринга (три), као и домаћих осам до десет хиљада тона месечно. – У првом месецу прерађено 10.000 тона концентрата, изливено око 2.000 тона анода, и добијено 2.000 тона катода захваљујући бакру „мобилисаном“ у Електролизи. - Набавке редуковане, залихе се смањују, али потрошња воде неколико пута већа!?

Блажо Лековски: Наредних месеци очекујемо од две и по до три хиљаде тона катода

ТИР. - Ову годину смо почели са застојем од 15 дана. Стали смо пре Нове године и стартовали 14. јануара због недостатка увозних концентрата. То је последица оштре зиме у Бугарској, где су имали чак и ванредно стање, због које нису могле да се испоруче планиране количине. Домаћа производња је девет до десет хиљада тона концентрата месечно, а нама треба још толико да би Топионица могла нормално да ради.

Овако описује почетак године у ТИР-у његов директор **Блажо Лековски** и наводи да је од 14. до 23. јануара (када смо разговарали) прерађено укупно 8.687 тона концентрата и произведено 1.295 тона анода. Месец ће бити завршен са око 10.000 тона стопљеног концентрата јер је у међувремену почeo да пристиже и увозни (скоро пет хиљада тона), па Лековски рачуна да ће се први овогодишњи месец окончати са око 2.000 тона анода. Захваљујући „мобилисаном“ бакру у Електролизи, очекује се и око 2.000 тона катода (план је био око 2.200).

-Технолошки раскорак између Топионице и Електролизе је такав да ће ова друга вероватно у фебруару имати мањи учинак од Топионице - каже наш саговорник. - Иначе, план је прављен за шест месеци и још га нисмо усвојили на Одбору. Али, по њему радимо, а видећемо да ли ћемо га усвајати или чекати новог власника. Наравно, ми радимо као да га нема, јер док не уђе у посед дужни смо да производимо, пратимо нормативе и све остало. Што се тиче тог плана, имамо довољно угља за његово остварење, репроматеријала, резервних делова, а лане смо темељно

ремонтовали Топионицу и Фабрику сумпорне киселине. Отуда је једини разлог што не радимо већим капацитетом недостатак увозног концентрата јер су за више домаћег потребна улагања које ће вероватно обавити нови власник.

Пошто Фабрика сумпорне киселине „у стопу“ прати рад Топионице од ње се у јануару очекује око 3.000 тона моноксидрата, мада је капацитета 12.000 тона месечно. С обзиром на залихе од око 7.000 тона, ТИР је сада, после дужег времена, у ситуацији да има већу потражњу него производњу киселине (ИХП Прахово месечно тражи по 10.000 тона). Лековски нас подсећа да је прошле године у ово време продато чак 50.000 тона по само пола евра за тону (сада је седам евра!) како њено складиштење не би парализало рад Топионице.

-Како је са Ист Поинтом уговорено око 5.000 тона концентрата, а са Грандинжењерингом око 3.000 тона, уз наших осам до десет хиљада тона, у фебруару би требало да радимо пуним капацитетом – каже Лековски. - Сходно таквом „улазу“, месечно би надаље могли да очекујемо од 2.500 до 3.000 тона катода, мада ће сада можда да изађе и нешто више анода од прераде извесне количине блистера из Пирдопа.

Ливница бакарних легура је стајала и дуже од Топионице (до 23. јануара) када је почела прераду око 100 тона за Севојно, што ће бити и њен целомесечни учинак. Пошто је планирано да за пола године преради око 2.500 тона метала, јануарски биланс не може се схватити као добар знак. Њено тржиште драстично се смањило, али може се десити и да се повећа,

уколико стартује недавно приватизована Фабрика обојених метала у Прокупљу која је користила њене бакарне блокове.

Прерада метала ради устальном динамиком и за 20-ак дана јануара дала је око 2,2 тона кућишта за водомере, фитинга и разних спојница. Део програма она продаје опорављеној ИНСИ и очекује се да и производња ове ливнице арматура полако расте. Проблем је што не ради Фабрика одливака у Жагубици јер од некадашњих 140 радника сада има само осам, а и тражња њених производа (окови за столарију, кваке) таква је да се још задовољава из постојећих залиха. Очекивања да се за њу заинтересују Италијани, са којима је највише сарађивала, нису се испунила. Повремено се јављао понеко да погледа ову фабрику, али се све на томе завршавало.

Што се тиче Фабрике бакарне жице, њен погон Динамо жице ради добра за купца из Румуније. Она је годину започела са око 300 тона катода и то ће бити њен јануарски учинак. И ФБЖ је ушла са планом од 2.500 тона за пола године, што значи да би њен месечни дomet требало да буде већи за 100 - 200 тона. Погон синтерметалургије засад има неке поруџбине из Прве петолетке, док се ламеле за мотокултиваторе,

киселине, катода и осталог. Није довољно ни гледати само количину концентрата, јер у њему мора да буде и доброг садржаја бакра. Рецимо, концентрат из шљаке има 12,5 - 13 одсто бакра и кад му додате 10-15 одсто шарже, она још више осиромаши ту мешавину. Израчунајте онда колико бакра добијете топећи 20.000 тона шарже која има 10-15 одсто тог метала?! Требало би да буде 21 одсто бакра у жарзи да би се нешто очекивање.

Радна снага није недостајала ТИР-у (осам радника Фабрике филмова распоређена су у Електролизу), а ни зимски услови нису много ометали истовар концентрата (чак ни оног из Бугарске). Редуковане су набавке резервних делова и репроматеријала, да би се у наредних неколико месеци, док траје евентуално увођење у посед новог власника, залихе свеле на оптимум. Ипак, у сезони кад је потрошња воде обично мања, она је у ТИР-у забележила скок - чак неколико пута већи од норме. Претпоставља се да негде неконтролисано отиче и, мада је део инсталација замењен, вероватно то треба учинити још, пошто има деоница које су старе између 30 и 50 година. Поштрени критеријуми „Заштите“ која се стара о имовини предузећа, и веће аналажовање СУП-а, са којим је догово-

Топљење мање од 850 тона шарже дневно није добар знак

тракторе, утовариваче мало траже.

-Кад се све то сабере види се да бројке нису добре и далеко су од потребних – оцењује Лековски. - Производња у Топионици испод 850 тона шарже дневно није добра, а она се и даље провлачи, што за собом повлачи смањену производњу сумпорне

рене да чешће патролира кругом РТБ-а, учинили су да дневни просек крадљиваца из прошле године (40-ак ухваћених и избачених из круга) на почетку ове године буде нешто мањи.

Љ. Алексић

Зима и оскудица у пратећој опреми смањиле учинак кривельских рудара

Услови диктирали домете

Коп је дао око 560 тона бакра у руди, а флотација око 400 тоне бакра у концентрату мада је било планирано 700 тона. – Уклањање тзв. дајка јаловине са етаже на којој се копа руда, проблеми са гумама и булдожером (обезбеђен тек 18. јануара) довели до подбачаја које би у фебруару ваљало превазићи. – Пресељење понтоне у завршници

РББ. - План за први месец у овој години на кривельском копу биће остварен са 60 одсто, односно руде 75, а јаловине 45 одсто. Поред зимског времена, основни узроци били су, како их назива управник копа **Јовица**

Радисављевић, рударско-геолошког карактера. Руда се товари само на једном месту, а искрсле је потреба да се са те етаже скрида и такозвани „дајк“ јаловине. То је, наравно, довело до мањка у откопавању, а чињени-

ца да је на јаловини тек 18. јануара почeo да ради нови булдожер, објашњава зашто је подбачај ту нешто већи.

-Производња је, очигледно, адекватна условима и до краја јануара рачунамо на око 210.000 тона руде са средњим садржајем 0,252 бакра, што значи да ће са Копа отићи око 560 тоне бакра у руди – рекао нам је управник Радисављевић четири дана пре истека месеца. - Међутим, познато је да се тај бакар у флотацији не може у потпуности „извући“, па њени подаци морају бити мало другачији. Што се тиче јаловине, даћемо негде око 180.000 тона, јер упркос томе што је успостављена такозвана линијска расположивост пристизањем булдожера, нови ОК-багер није могао бодзини како да ради јер се морала творити и поменута јаловина са етаже. Нови багер је због тога, уместо три, на располагању имао само један камион.

Очекивања за фебруар су нешто већа, пошто на почетку месеца неће бити поменутог „дајка“ јаловине. Међутим, и даље нема довољно гума за дампера. Од седам камиона обично их по један нема довољно, а током месеца било их је и више са овим про-

блемом. Шест нових, кинеских, гума монтирано је на камиону који вози јаловину од новог багера.

Ни управник Флотације **Драгослав Симовић** не спори да је у првом овогодишњем месецу ишло лоше с обзиром на временске услове и проблеме са којима се сусреће коп.

-Рачунамо да ћемо дати око 400 тоне бакра у концентрату, што је знатно испод плана јер је био 700 тона. Потрошња норматива је, такође, мања од планиране осим ел. енергије пошто нисмо радили пуним капацитетом. Значи, подбачај је највише настао услед мањка руде са копа, једноставно нисмо имали шта да прерађујемо. Иначе, ревитализација треће флотацијске секције иде по плану, пресељење понтоне такође, а приводи се крају дренажни систем бране 2а. Крајем фебруара, евентуално почетком марта, креће депоновање јаловине у „пољу 1“ и експлоатација бране 2а. Препумпањем јамске воде, воде из „поља 2“ и из Кривельске реке, стварамо услове да понтон поставимо до поменутог времена. Он је завршен, али је за то потребан виши водостај у јаловишту.

Љ. Алексић

Почетак године у борској Јами

На оптимуму “Брезоника”

Од Јаме се у 2008. може очекивати између 12 и 15 хиљада тона руде месечно са око један одсто бакра, све док анализе не дају одговор може ли се безбедно наставити копање у рудним телима П2а и Тилва рош. – Модеран, или “ломљен” транспорт низ неколико хоризоната, за овај капацитет је врло сложен и скуп

ЈАМА. - Од марта 2007. Јама даје бакар само из рудног тела “Брезоник” и ту је достигнут оптимум од 12-ак хиљада тона месечно. Покушавамо да га повећамо и овог месеца циљ нам је 15.000 тона, док ћемо током 2008. највероватније испоручивати од 12 до 15 хиљада тона месечно истог квалитета од око један одсто бакра. Ипак, тај максимум од 15 хиљада тона моћи ће да се достigne тек у неколико месеци пошто се откопава само на једном нивоу, а проблем је и камионски одвоз руде на удаљене локације. Реч је о такозваном ломљеном транспорту који се обавља у самом рудном телу, па кроз 13. и 17. хоризонт, да би се руда спустила на 19. и тракама извезла. Иако је модеран (избачен је железнички, а остао камионски и транспорт тракама), за поменути капацитет то је врло сложен и скуп превоз руде јер су траке за веће капацитете, па су и трошкови велики за количине које се сада дају.

Арко Кљајевић, управник Јаме, овако оцењује почетак године у руднику коме ова година може донети новог власника. Притом подсећа да је, према последњем ребалансу, план за Јаму у прошлјој години био 178.000 тона руде са средњим садржајем 1,04 посто бакра, односно 1.847 тона “црвеног” метала. Остварене су, међутим, 141.822 тоне, са средњим садржајем 0,93 одсто метала, односно 1.324 тоне бакра. На овакав исход највише је утицала несрећа у фебруару 2007. после које се остало без два рудна тела (П2а и Тилва рош) јер је рударска инспекција забранила рад у њима док се не ураде темељне анали-

зе. Коначани одговори у вези са тим очекују се крајем марта ове године, а Кљајевић износи још неке тешкоће које муче подземне рударе.

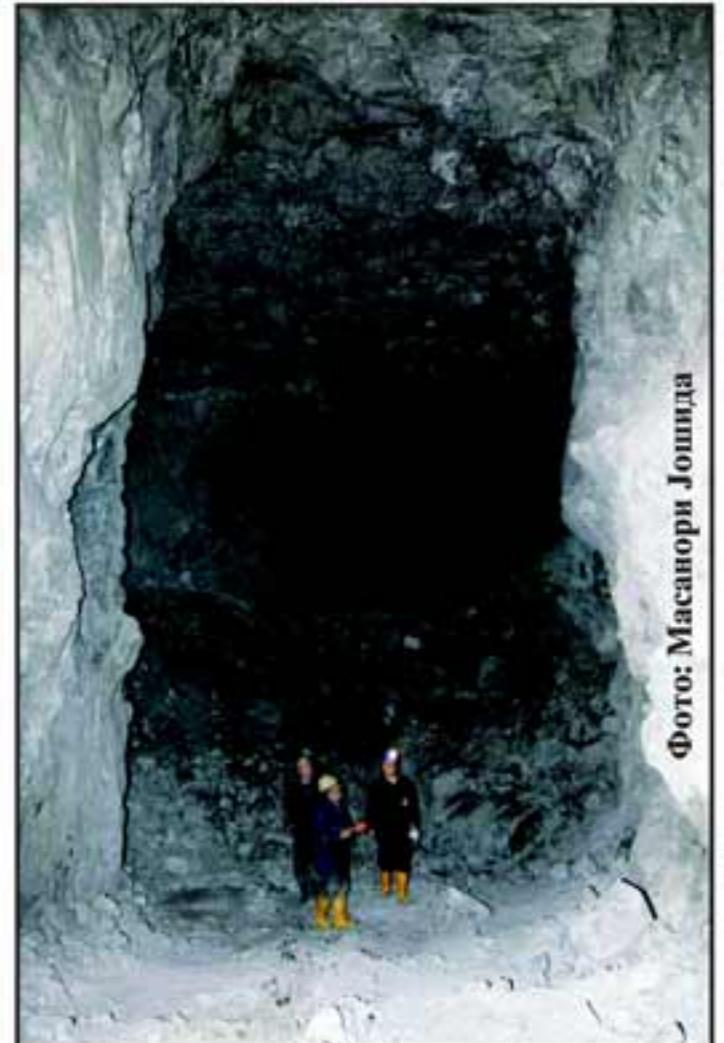
-Наше главно ветreno окно је на рубу старог копа и налази се у зони померања терена, па нас и ту чекају неки захвати. Остаје да се реши и питање компресора који је врло велики потрошач струје и већ смо одабрали два мања од по 200 киловата који би заменили овај од хиљаду и шесто и тако елиминисали толики трошак. Можда треба урадити и још једну бушотину за допрему хидрофлотацијске јаловине из Кривеља којом се запушњава откопани простор. Јер, у случају хаварије ове једне дошло би до тешкоћа у раду. Код одводњавања остаје да се очисти и стабилизује део водосабирника, а на наставак рада у рудним телима у којима је сада забрањен, гледамо оптимистички. Урађено је доста тога, а јавила се идеја да се изгради колектор испод дна напуштеног копа, евентуално и једно окно, и да се тим просторијама прихвати вода која се слива са копа. Тако би се плански спуштала и одводњавала, што би у великој мери повећало сигурност и елеминисало опасност од опасних прдора.

Владимир Фуфновић, технички рукојодилац одржавања и производње у Јами додаје да је јануара из “Брезоника” планирано 15.000 тона руде како би се на неки начин помогло Копу у Кривељу који више скрида раскривку, а мање копа руду. Коп би у јануару требало да да око 500 тона бакра у концентрату, из шљаке се очекује око 220 тона и из Јаме око 120 тона. Празници, проблеми са прево-

зом радника због снега и остало, утицали су да ће, ипак, бити 1.000 до 2.000 тона руде мање, односно да ће учинак Јаме бити између 13 и 14.000 тона, уз све те муке. А, оне су: само један ниво откопавања у “Брезонику”, “ломљени” транспорт са +85 на -235 м где се руда најпре мањим, па већим камионом, а онда хоризонталном траком (од 800 м), косом (од 750 м) и скиповима извлачи напоље.

-План за 2008. правили смо на 144.000 тона руде са 1,16 одсто бакра, односно 1.668 тона бакра у руди или 1.334 тоне бакра у концентрату (са искоришћењем у флотацији од 80 одсто) - каже Фуфновић. - Јер, руда из “Брезоника”, за разлику од оне из изолованог П2а, флотабилија је пошто су носиоци бакра коалин и енаргит (60 до 80 одсто). Међутим, на путу до флотације руда мора трипут да се “окрене”, што, наравно, кошта, и уз друге фиксне издатке за одводњавање и проветравање, држи рентабилност око “позитивне нуле”. Отуда се ради на томе да се уместо великог компресора, набаве два мања, који би себе исплатили најдуже за годину. Они не би морали да раде ион-стоп као постојећи који сада не смемо да искључимо јер нисмо сигурини да ће поново стратовати, пошто има водено хлађење.

Фуфновић каже да је представницима А-тека отворено предочено, шта све треба урадити да би се производња повећала, а поготово да би се експлоатисала „Борска река“ за коју су они заинтересовани и код које је 13-14 милиона тона руде већ изнад постојећег система дробљења. Са

Оборена руда спремна за транспорт

укључењем „Борске реке“ за две-три године могло би се доћи на преко милион тона, што зависи од откопне методе која ће се одобрati. Примена блок-кејвинга, према нашем саговорнику, подразумева седам година припреме (6 км просторија да би се још сишло и подсекло колико треба) и око 100 милиона долара улагања.

-Од 414 радника, 77 су инвалиди који не слизе у Јаму већ ослужују агрегате - каже технички руководилац Јаме. - Директно на откопавању ради 30-ак, а још толико на транспорту. После трагедије у Јами, 42 је пребачено на откопавање шљаке и они месечно дају до 250 тона бакра у концентрату. Са тим, Јама „излази“ на 350 тона бакра месечно, што покрива производњу која је стизала из сва три рудна тела пре несреће.

Љ. Алексић

Фото: Масанори Јонида

Почела реализација пројекта рекултивације Површинског копа „Велики Кривељ“

Министар засадио прву младицу

На близу 80 хектара на локалитету Сарака поток биће засађено 160.000 стабала багрема. - Укупна вредност пројекта 1,2 милиона евра. - Обавеза новог власника РТБ-а јесте да изгради потпуно нову топионицу по најстрожим европским еколошким стандардима

РТБ. – Веома ми је жао што у последњих десет година није рађена рекултивација површинског копа који више није у експлоатацији. Овде ћемо засадити око 80 хектара шуме, односно око 160.000 стабала багрема, једине врсте дрвета која може да опстане у тако тешким условима. Ово је само сегмент великог националног пројекта „Милион садница за Србију“ који ове године треба да се реализује. Од Светске банке је добијено 42 милиона евра и новац ће бити утрошен за рекултивацију – то је оно вишедеценијско, историјско загађење које је држава обавезна да реши. Лане смо добили тај кредит и реч је о изузетно великом средствима по најповољнијим каматама које могу да се нађу на светском тржишту. Поред тога, прошле године целокупан износ који је Министарство заштите животне средине добило за 2007. је утрошен за санацију бране на Борској реци и то је важан део пројекта јер на тај начин се спречава и њено загађење.

Ово је изјавио др **Саша Драгин**, министар заштите животне средине у Влади Републике Србије, 29. јануара, на одлагалишту раскривке Површинског копа „Велики Кривељ“ где је посадио прву младицу багрема, чиме је симболично означио почетак његове рекултивације. Иначе, радиће се биолошка и техничка рекултивација земљишта површине близу 80 хектара на лока-

литету „Сарака поток“, при чему укупна вредност пројекта износи 1,2 милиона евра. Прва фаза обухвата равнање терена и садњу 160.000 стабала багрема, а друга изградњу „терасе“ на падинама кривељског копа.

-Надам се да се више никада неће десити да се за десет година овде не посади ниједно дрво. Ова брда око нас изгледају као пејсаж са Марса, а не из Србије која је позната по томе што има лепе шуме. Нажалост, у последњој деценији 20. века у Србији се додогодила неконтролисана сеча шума, што је довело до тога да је сада само 27 одсто државе пошумљено, док је у Европи тај број изнад 40 процената – истакао је министар Драгин.

Подсећајући да је потенцијални купац на првом тендери за куповину Рударско-топионичарског басена Бор – румунски Купром у еколошке пројекте на овом подручју био спреман да уложи само 60 милиона евра, што није ни приближно потребама, он је додао да су оне најмање три пута веће.

-Министарство заштите животне средине ће инсистирати на увођењу нових технологија и да се тих 180 милиона долара потроши како треба. Оно што могу да вам кажем јесте да ће нови власник имати обавезу да изгради потпуно нову топионицу бакра која ће поштовати све еколошке параметре и најстроже европске стандарде.

Ј. Станојевић

Пројекат „Регионални развој Бора“ добио зелено светло републичке владе

Решавање еколошких и социјалних проблема

Светска банка је Србији одобрила зајам у износу од 32 милиона долара и кредит од десет милиона. – Подстицај економског раста, отварања нових радних места и срећења становништва у коме живи 150.000 становника. – Умањење негативног тренда миграције становништва из Борског округа

БЕОГРАД. – Републичка влада, на седници одржаној 24. јануара, поред осталог, усвојила је и предлоге закона о потврђивању Споразума о финансирању (Пројекат „Регионални развој Бора“), као и о Споразуму о зајму.. Према ова два споразума између Републике Србије и Међународног удружења за развој (Светска банка), који су потписани 27. јула прошле године, за финансирање овог пројекта СБ је нашој држави одобрила зајам у износу од око 32 милиона долара и кредит од близу десет милиона долара. Основ за доношење овог закона садржан је у одредби Устава Републике Србије којим је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре, као и Законом о јавном дугу према коме Скупштина одлучује о задуживању државе.

Иначе, Пројекат „Регионални развој Бора“ пружа подршку напорима Републике Србије да ревитализује Борски округ решавањем наслеђених еколошких и социјалних проблема насталих због реструктуирања рударског сектора и да под-

стакне економски раст региона, отварање нових радних места и тиме допринесе срећењу становништва у коме живи око 150.000 становника. Циљеви пројекта, који треба да буду реализовани захваљујући средствима обезбеђеним путем комбинације ИБРД зајма вредног око 32 милиона америчких долара и ИДА кредита у износу од десет милиона „зелених новчаница“, обухватају предузимање активности зарад решавања еколошких проблема и подстицања економског раста региона.

Пројекат се састоји из два дела – управљање и санација животне средине и социо-економска обнова. Први подразумева обезбеђивање техничке помоћи, робе и обуке за мониторинг и управљање еколошким обавезама из протеклих година, насталих као последица рударских операција: праћење стабилности брана флотацијских јаловишта и нивоа загађења тла, муља у рекама и подземних вода, затим надзор пројектовања, изградње и одржавања санационих радова који се односе на еко-

Припрема се 16. Еколошка истина

Сагледавати и решавати

ТЕХНИЧКИ

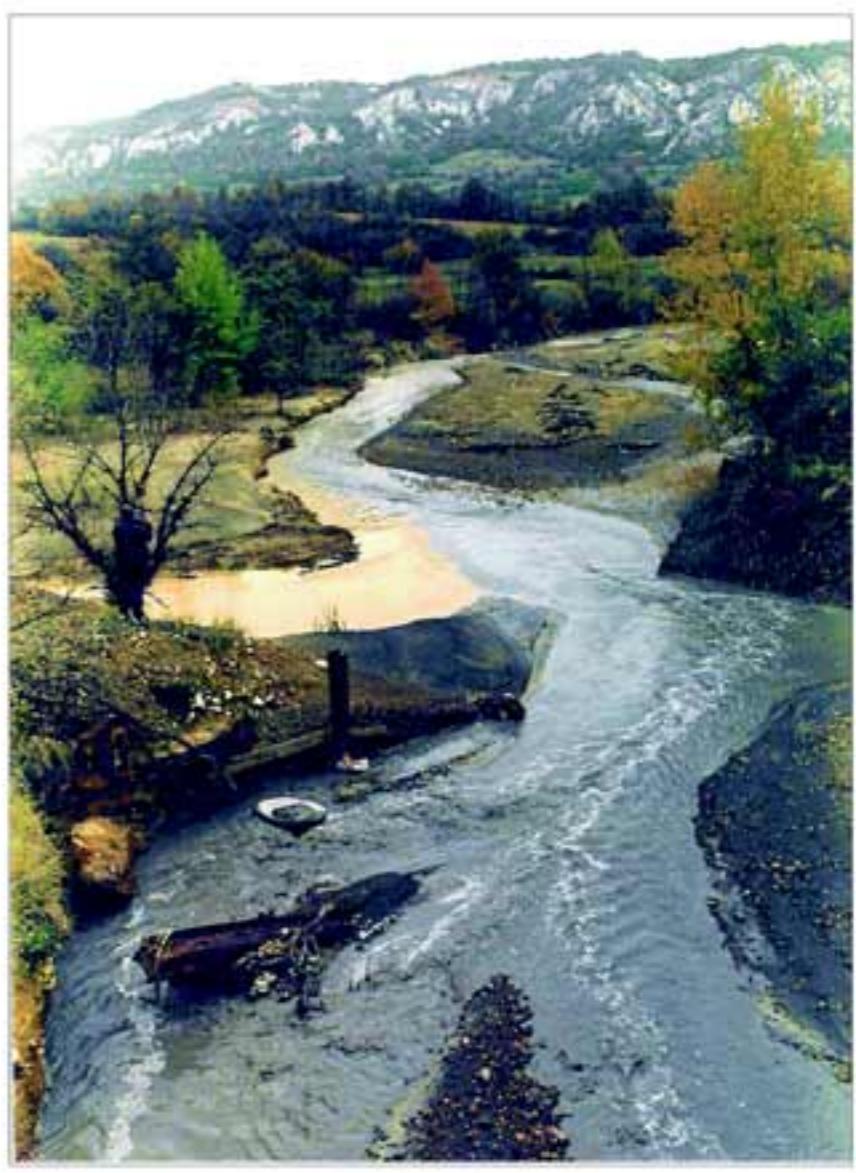
ФАКУЛТЕТ. – Организатори међународног научно-стручног скupa Еколошка истина, који од 20. до 23. маја треба по 16. пут да се одржи у Доњем Милановцу, заједно са 21. Данима превентивне медицине Тимочке Крајине, упутили су ових дана први позив потенцијалним учесницима. Екоист '08 обухватиће 12 тематских целина о природним вредностима и заштити средине, три подручја здравствене заштите становништва и актуелне демографске процесе (у оквиру 21. Dana превентивне медицине), три посебне сесије о научно-страживачким пројектима, стратегији одрживог развоја и научном подмлатку, као и округли сто о еколошком образовању за будућност.

Оцењујући организацију прошлогодишњег скupa (одржан у Сокобањи) као досад најбољу, Организациони одбор на челу са проф. др **Миланом Трумићем**, позива учеснике да у средиште пажње, научно и практично, ставе актуелне еколошке теме и наговештава укључење нових институција и појединача који могу допринети њиховом сагледавању и решавању. Припрема се преглед радова са свих досадашњих Еколошких истина, а потврђена је и подршка Министар-

ства за науку овом скupу који већ има завидну традицију и континуитет.

Одбор сматра да технички факултет треба и даље да буде организатор Екоиста ради очувања и проширења научног нивоа на плану заштите животне средине и одрживог развоја не само овде, већ и у целој Србији. Суорганизатори су Завод за јавно здравље „Тимок“ и Центар за пољо-привредна истраживања из Зајечара, борско Друштво младих истраживача и нишки Факултет заштите на раду.

Љ. Алексић

Делегација СБ на челу са Сајмоном Грејом током прошлогодишње посете РТБ-у

лошки проблематичне тачке, као и праћење еколошког учинка садашњег и будућих оператора основном (производном) имовином РТБ-а и спровођење њихових обавеза у складу са законима Србије. Ту је и ублажавање хитних еколошких опасности, између осталог, санација најмање два постројења за одлагање флотацијске јаловине, као и спровођење мера ради смањења загађења тла и подземних вода које настаје из депонија, укључујући отпад са рударских копова.

Социо-економски део обухвата подршку прерасподели радне снаге за раднике РТБ-а и побољшање услуге везане за опште запошљавање неизапосленог становништва из Борског

региону (програм за помоћ притражењу посла, едукације и услуге обуке ван и на послу, као и јачање институционалних капацитета регионалних филијала НСЗ). Развој приватног сектора се односи на обезбеђивање услуга за отварање малих и средњих предузећа и појединачне предузеће, подршку оснивању и раду бизнис инкубатора и оснивање кредитних линија које ће корисницима пружити микрофинансијске зајмове. Све ове активности би дугорочно требало да омогуће и умањење негативног тренда миграције становништва из Борског округа у друге средине.

Ј. Станојевић

Стандарди, њихово разумевање и примена у ишчекивању приватизације

Из летаргије у пету брзину

Мр Звонимир Милијић: Вероватно ћемо за неколико година имати привреду прилично комплементарну са светском, али ће примена стандарда бити болна за запослене, а ни за послодавца неће бити једноставно. - Сада више не разумемо „причу“ него што немамо документа, а треба да се сквати да ће оно што је прописано морати добро да се познаје

РТБ. - У завршници приватизације Басена веома је важно да руководећи кадар препозна који су први контакти власника и шта он очекује од запослених. Мислим да већина наших људи не схвата какав ће бити тај први контакт, а у приватизованим предузећима у којима сам био као оцењивач система квалитета, уочио сам да је то најпре био разговор са руководством. Зато је важно да се оно за то припреми, као и да људи имају биланс свега што су досад радили, како би јасно показали своју улогу, дomet у систему и заинтересовали власника да их задржи на радном месту.

Овако мр Звонимир Милијић, помоћник генералног директора РТБ-а за квалитет и екологију, уз то и водећи оцењивач система квалитета по ИСО 9001 и ИСО 14000 за аустријски Quality и српски Evroset, види догађања по доласку власника. Након неизбежног организационог реинжењеријинга, следећи корак, по њему, је успостављање докумената по којима се мора функционисати, а стандарди су ту кључни ослонац. Као и свуда у Србији где су дошли нови власници и овде вальа очекивати нову организацију, ни приближну постојећој, а у контексту њеног обликовања важно је да људи покушају да се својим трудом препоруче за радна места на којима су досад радили.

- Наша људи можда неће одмах препознати нека експлицитно прописана „правила игре“ тамо где их сада нема - упозорава Милијић. - Али, за будућег власника је веома важно да врло брзо успостави неке критеријуме, а они неће бити ништа друго до стандарди или њихова срж. Та правила ће бити успостављена у виду писаних докумената, а из свега што смо досад по Србији видели, тражиће се њихово ригорозно поштовање. Отуда је важно да се на време крене из летаргије у „пету брзину“, што неће увек бити ни једноставно ни лепо.

Посебно је питање где је РТБ сада у односу на захтеве стандарда. По Милијићу, Басен има солидну документацију за Рудник бакра Бор, сертификоване погоне у ТИР-у - Електролиза, Ливница, Фабрика бакарне жеђе - или не и за Топионицу, као ни за Рудник бакра Мајданпек. Иако сматра да ће велики број докумената бити редукован, његова оцена је да комбинат има солидну подлогу, али и „фалинке“ у односу према стандардима.

- Досад смо мислили - каже он - да стандарде измишљају неки залудни, па смо правили паралелан систем. Стандард је тражио једну документацију, директори нешто друго и ми смо за директоре правили то друго. Међутим, све више ће се тражити документа која могу да живе, а не паралелан систем до кога се долазило због отпора на свим нивоима. Однос према стандарду тако више неће бити квази, ради моде или ради реда, већ због просперитета фирме.

Мада је реч о политичкој одлуци „белог света“ из времена блокаде наше земље, губитак ознаке „граде А“ за борски бакар добро илуструје значај „папира“ за цену на берзи, а

Звонимир Милијић

још боље да је поступак поновног доказивања квалитета веома компликован. Током опсежних активности 1998. године на том плану три независне топионице требало је да верификују борску катоду као квалитетну, али је увек понегде било проблема са понеким елементом у бакру, тако да и дан-данас РТБ нема ту ознаку, иако су неке његове „партије“ црвеног метала веома квалитетне.

- Ипак, ситуација у Басену у погледу стандарда није тако лоша као у Србији - каже Милијић. - У њој (према подацима ПКС) постоји преко 90.000 великих фирм (са преко 500 запослених) и више од 230.000 малих и средњих предузећа, што је око 320.000 привредних субјеката са живим жиро-рачунима. То је знатно више него 2002. када их је било 80.000, а уз то, сада је и пола милиона мање запослених. То говори да се привреда потпуно реструктурира, додуше по принципу „фирма - то сам ја“ пошто већина има три до пет запослених. И ако се зна да је од тих 320.000 регистрованих предузећа сертиковано мање од 1.400, долази се до само 4,3 промила целе српске привреде који има прописана „правила игре“!

Подсећајући да је држава 2006. донела закон да се за годину дана уведе стандард OHSS 18001 (безбедност на раду), односно да сви морају да ураде документ о процени ризика за свако радно место и мере безбедности здравствено исправног рада на том месту, наш саговорник истиче да је мали број фирм успео то да уведе и сада ће почети санкције. А, реч је само о виталном делу стандарда преточеном у законски акт. Да би се ипак хватао корак, у РТБ-у ће се ускоро одржати курс о овом стандарду са међународно признатим предавачима. Припрема се и пакет који се односи на ИСО 14000 (заштита животне средине), односно фрагменте стандарда који се тичу хемијских удеса. Они су дати у законској форми и фирме су обавезне да сачине елаборат о утицају хемикалија на животну

на силу, јер нема друге. За неколико година вероватно ћемо на сцени имати прилично комплементарну привреду, али ће примена стандарда бити болна и за наше запослене, а ни за послодавца то није баш свеједно. Папир су озбиљна ствар и ако сада регулишу нешто што не изгледа тако драматично, кад се нешто деси - постају обавезујући. Ако не знаје шта пише у њима, незнане вас не спасава пред судом. Непостојање санкција било је кључно да се код нас не уради оно што је прописано. Болећивост и неинтересованост то су омогућавали, а пошто ће власника све то да кошта, он ће настојати да успостави неки систем. То ће се осетити и, за разлику од наше праксе, у којој смо писали и причали о стандардима а мало их спроводили, код њега ће бити обрнуто. О томе се уопште неће причати и писати јер се сматра нечим што се подразумева и са чим се живи, па ће неки, можда, бити кивни на послодавца, а не на себе, и не знајући да су нешто могли да избегну упознавајући правила игре. О таквим стресогеним рекацијама запослених већ смо досад чули и увези са Ју Ес Стилом, Холцином, и другим приватизованим компанијама.

Љ. Алексић

Семинар о менаџмент-систему за сигурност информација

Управљање ризицима

Шестог фебруара експерти београдске „Ефекте плус“ Владимира Симића и проф. др Милана Кукрика представиће најновија сазнања о стандардима серије ISO/IEC 27 000

ИНСТИТУТ РИМ. - Шестог фебруара у Институту за рударство и металургију треба да се одржи уводни семинар о менаџмент-систему за сигурност информација и стандардима серије ISO/IEC 27 000. Владимира Симић и проф. др Милана Кукрика из београдске „Ефекте плус“ говориће о овим стандардима новијег датума (примењују се од краја 2005), по којима су у Србији сертификоване тек четири фирме. Како сазанајемо од Миладина Ђурића, представника руководства Института РИМ за квалитет, настали су из добре праксе фирм на Западу, а сврха им је да предузећа осигурају своје информације, независно да ли су оне у рачунару, на папиру или код запослених.

- Савремена пословна пракса показује - каже Ђурић - да проблем сигурности информација није искључиво проблем информационих технологија већ је више „пословни“ и њиме морају да се позабаве највиши менаџери предузећа с обзиром на то да је у његовој сржи управљање ризицима. А под тим се подразумева све - од информација које су у неку руку пословна тајна, до пројекта и информација о њима, информација о пословању итд. Серија стандарда ISO/IEC 27 000, односно њени стандарди ISO/IEC 27001:2005 и ISO/IEC 17799:2005 дају хармонизован приступ управљању ризицима кроз развој, имплементацију и одржавање менаџмент-система за сигурност информација (Информацион Систем – ИСМС).

Осим тога што се конкретна фирма заштићује, све већа тенденција у свету јесте и да оне фирме које вам повере информације желе да оне буду безбедне и код вас, наглашава наш саговорник. А, да то можете, потврђујете уведеним стандардом и тиме стичете поверење. Као што систем менаџмента квалитетом није законска обавеза, тако није ни овај за сигурност информација. Али, „умрежавањем“ фирм које га имају спонтано се подстиче његово коришћење и развој. И, уколико се жели сарадња са добрым фирмама и несметано учешће на тендери, а у Институту се већ срећу са захтевима да поседује сертификат менаџмента квалитетом, полако ће доћи време када ће се исто тако тражити сертификат за менаџмент-систем заштите информација. Отуда у Институту овим семинаром припремају и себе и друге да га уведу.

Љ. Алексић

Прокупачка Фабрика обојених метала продата из стечаја

Купац „Гранд д инжењеринг“

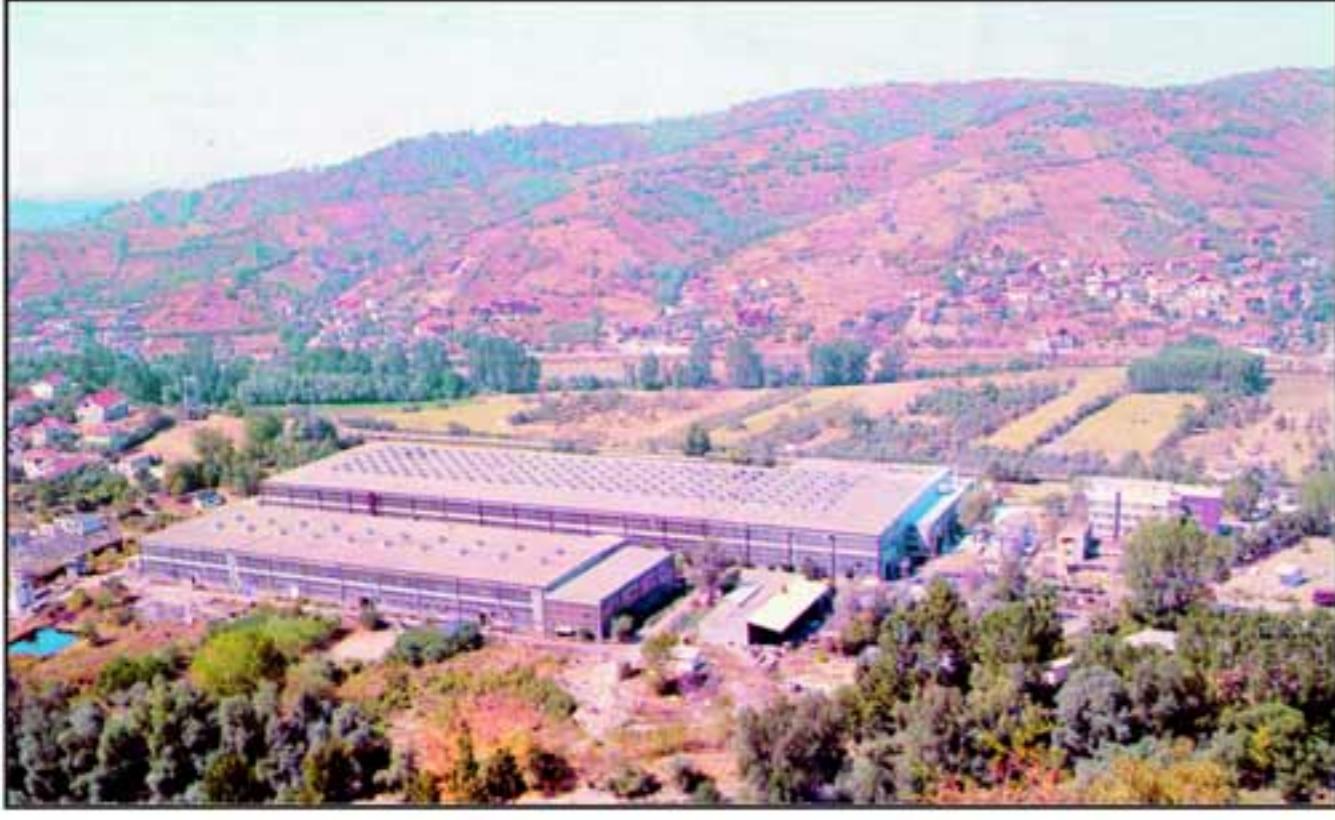
Почетна цена од 214,5 милиона динара била је и коначна за ову ваљаоница лимова и трака

БЕОГРАД. - У организацији Центра за спровођење стечајних поступака Агенције за приватизацију, 21. јануара ове године, јавним надметањем, продата је имовина прокупачке Фабрике обојених метала као стечајног дужника. По почетној цени од 214.515.300,00 динара купац је "Гранд д инжењеринг" Д.О.О. из Бора (подatak са сајта Агенције).

Подсетимо да је ова фабрика у систем РТБ Бор ушла 1974. (пошто претходне четири године заједничког

није уродио плодом завршила је у стечају.

ФОМ је средином осамдесетих спадао у ред средњих ваљаоничких капацитета у европским размерама са годишњом производњом изнад 10.000 тона и имао је до 900 запослених (у марту 2002. било их је 641). Поседује две хале површине око 30.000 квадратна у којима су смештене ливница, ваљаоница и финализација. Производи фолије, лимове, траке,

живота са сарајевским "Енергоинвестом" нису решиле њене проблеме) и у саставу Басена пословала све до почетка његовог реструктуирања и приватизације. Мимо очекивања, дуго је остала заглибљена у процесу сопствене транзиције. Последњи покушај њене аукцијске продаје био је у априлу прошле године, али како

дискове, ронделе (за коване новац), шипке, жицу, аноде од бакра и разних легура по ЈУС, ДИН и осталим светским стандардима. Извозио је на европско, америчко и тржиште Блиског истока. Не ради од августа прошле године.

Љ. А.

Запошљавање у борској општини База података вишкова

У сарадњи са борском филијалом НСЗ, Центар за транзицију запослених у РТБ-у припремио је базу података за 933 басенска радника који су напустили предузеће по последњем Социјалном програму и који су се до краја 2006. године пријавили на евиденцију тржишта рада. Од ове велике групе вишкова радника прибављени су подаци за њих 110 који су се већ запослили, пре свега, у малим и средњим предузећима, или су формирали сопствене радње и предузећа. Басенске вишкове радника у минулој години запошљавало је 69 послодаваца, међу њима највише Грандинжењеринг, Албо, Aqua, ДОО Станчић, Метали 1992, Витес, Интердрилинг сервис и други.

Отпремним до посла

Десетак бивших радника РТБ-а, који су у оквиру програма самозапошљавања НСЗ добили бесповратно 130.000 динара, конкурисало је и добило до датних 80.000 из пројекта "Отпремним до посла", уз услов да уложе и сопствена средства од минимално 80.000. Проширењем критеријума још двадесет бивших басенских радника искористило је погодности које су понуђене овим пројектом и добило бесповратна средства за самозапошљавање у износу од 210.000 динара, такође, уз услов да уз то уложе најмање 80.000 динара сопствених средстава.

Ускоро јавни радови

Из буџета Републике Србије планирано је шест милиона динара за пет пројекта јавних радова у борској општини. Највише средстава (2,1 милион динара) издвојиће се за помоћ старим особама. Око два милиона динара је планирано за очување старијих заната. За пројекте заштите животне средине,

Агенција за приватизацију заказала продају две предузећа ИПМ-а

Аукција за ФЕП и Мегапласт

Јавно надметање треба да се одржи 29. фебруара у 14 сати са почетном ценом од 78,2 милиона динара, за имовину ФЕП-а, и 40,89 милиона динара за Мегапласт

ИПМ. – Агенција за приватизацију заказала је за последњи дан фебруара (29.02.2008) у 14 сати јавно надметање ради продаје два предузећа Индустриске прераде Мајданпек у реструктуирању. Реч је о Фабрици електропроизвода (ФЕП) и Мегапласту из Доњег Милановца (Мосна). Рок за подношење пријава је 21. фебруар у 16 сати и 30 минута.

Почетна цена за имовину ФЕП-а из Мосне је 78,2 милиона динара, а осим 4,73 хектара земљишта, продаје се производна хала површине 10.213 квадратна, управна зграда фабрике (649 м²), магацин боја и лакова (325 м²), столарска радионица са магацином уља и смола (96 м²). Ту је и опре-

ма за обављање делатности, залихе материјала, ситног инвентара, недовршених и готових производа.

Имовина Мегапласта је понуђена за почетних 40,89 милиона динара, а чини је 1,8 хектара земљишта, производни погон (28.215 м²), производна хала Рондела (1.430 м²), зграда алатнице (685 м²), магацин (412 м²), приступне саобраћајнице, разводи водоводне мреже, усисни и потисни цевоводи, пимпне и амонијачне станице. Опрема за обављање делатности, као и залихе материјала и производа такође су саставни део понуде.

Љ. А.

Запошљавање у борској општини

пре свега, санацију приобаља Борског језера, предвиђено је 500.000 динара, док ће се преостали новац утрошити за сакупљање археолошке грађе и реновирање дворца Карађорђевића у Бретстовачкој Бањи. На овај начин посао ће добити 55 незапослених лица са евиденције НСЗ.

Геронто-домаћице помажу старим

У организацији Црвеног крста у Бору, крајем децембра минуле године, договорено је да се седам жена са тржишта рада запосле као геронто-домаћице у 30 старачких домаћинстава. Оне ће опслуживати старе и изнемогле особе наредних шест месеци, а њихове зараде са доприносима обезбедиће општина Бор. Уколико се овај пројекат докаже у пракси, створиће се услови за стално запослење геронто-домаћица.

-Пројектом је предвиђено да се помоћ најпре укаже старијима од 65 година, а таквих се пријавило 60. Они су без деце, усамљени и болесни. Зато им је најпотребнија кућна нега, спремање хране и стана. Општина и Црвени крст учиниће све да се обезбеде средства за овај пројекат, мада се очекују и донације – каже Атанас Стојчић, повереник ОО Црвеног крста у Бору.

До посла 2.000 радника у округу

Лани је у четири општине Борског округа запослено близу 2.000 радника више него годину раније, што представља повећање од 22 одсто. Одржано је пет сајмова запошљавања захваљујући којима је посао добило 350 лица. На њима се окупило преко 300 послодаваца, и то се сматра изузетно важним успехом. Највише су се запослили они са средњом стручном спремом. Број незапослених смањен је са 16.500 на 13.600 најпре захваљујући одличној сарадњи Националне службе и приватних послодаваца – истиче Боривоје Миловановић, директор НСЗ – филијала Бор.

Ј. Станојевић

Прва самостална изложба фотографија Борислава Миловановића

Басен у објективу

МУЗЕЈ РИМ. – Рударско-топионичарски басен Бор тема је прве, а можда и још неке самосталне изложбе фотографија **Борислава Миловановића**. Отворена је 18. јануара у Галерији Музеја рударства и металургије, уз реч **Марјана Мишића** који је, између осталог, нагласио да је преовлађујући (и неизбежан) документаристички приступ својих снимака Миловановић обогатио и смислом за естетику. Кадрови су прочишћени и сведени, колорит примерен теми и мотиву. Међу 60-ак изложених, он посебно место даје фотографијама снимљеним у оскудном светлу и простору борске Јаме које, и по нашем мишљењу, сасвим извесно заобилазе питање да ли су заслужиле место под галеријским рефлекторима.

Захваљујући на посети и подршци Басена, Миловановић је РТБ назвао неисцрпном инспирацијом многих фотографа и изразио наду да ће добити фотографско експлоатационо право за даљи рад.

– Покушао сам да забележим детаље крај којих свакодневно пролазимо, али их ретко запажамо, и да их прикажем на другачији начин – изјавио је Миловановић. – РТБ је свакако инспирација за десетине хиљада фотографија и ја сам за ово кратко време само зачепрао по тој великој теми. Планирам још један „круг“ фотографисања по Басену, а имам још неколико идеја и пројекта. Што се саме технике израде тиче, избегавам драстичне интервенције у фотошопу јер сматрам да то више није фотографија, већ се иде у неку графику.

Миловановић је досад учествовао на 100 колективних изложби у земљи и добио 27 награда и похвала. У Фото-савезу Србије има звање photoамтер прве класе.

Љ. Алексин

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Омладинских бригада 1
11070 Нови Београд

На основу чл. 10. став 1. а у вези са чл. 29. став 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник Р. Србије" 135/04 даје следеће

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештава се јавност и заинтересовани органи и организације да је носилац пројекта предузећа РТБ БОР – ГРУПА поднело Министарству заштите животне средине Захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта проширења флотацијског јавловишта поље 1 и надвишење бране 1 и бране 2 до K+385 мн В флотације "Велики Кривељ", а који је заведен под бројем 353-02-00025/2008-02.

Заинтересована јавност може да изврши увид у садржину захтева сваког радионог дана од 11-14 часова у просторијама Министарства заштите животне средине у Београду, Омладинских бригада 1, соба 653 и достави своје мишљење у року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења.

Изјава захвалности

Дана 23. 01. 2008. године у 60-ој години нас је заувек напустио наш вљени

Славиша Милосављевић Саша

пензионисани радник Фабрике бакарне жице.

Остало је велика празнина у срцима његових најмилијих, али вљени никада не умиру.

Нашег Сашу је красило поштење, пожртвованост и изнад свега оданост породици, посебно према Славици и Јелени за које се несебично борио иако нарушеног здравља извео на прави пут.

Свим рођацима, колегама, резервним старешинама, борцима, друговима, комшијама и познаницима велико хвала што су у толиком броју заједно са нама достојанствено испратили нашег Сашу до његове вечне куће.

Ожалошћена породица Милосављевић: супруга, ћерке и брат са породицом.

Мамутски новогодишњи турнир у брзопотезном шаху

Импресиван рекорд Панића

БОР. - **Милан Панић**, раније омладински и сениорски првак Бора, остварио је импресиван, тешко поновљив рекорд на традиционалном, дванаестом по реду Мамутском новогодишњем турниру у брзопотезном

тријумфовао и прошле године, освојио је друго место са 18 поена, колико има и трећепласирани **Бранислав Тошић**.

Турнир је одржан 26. јануара и учествовала су 22 играча, од којих

ДВАНАЕСТИ МАМУТСКИ НОВОГОДИШЊИ ТУРНИР

Презиме и име	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	поени
1 Милан Панић	1	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20 1/2	
2 Дејан Павловић	0	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18
3 Бранислав Тошић	0	1/2	0	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18
4 Крста Калчић	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17
5 Иван Стојановић	0	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16 1/2
6 Бранислав Рајковић	0	0	0	0	1/2	0	1	1	0	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14
7 Горан Фирсановић	0	1/2	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	13 1/2
8 Драган Додић	0	1/2	0	0	0	0	1	1/2	0	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13 1/2
9 Нинослав Чолић	1/2	0	0	1	0	0	0	1/2	0	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
10 Златко Стојановић	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1/2	0	1/2	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	12
11 Славиша Марковић	0	0	0	0	0	1/2	1	1/2	0	1/2	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11 1/2
12 Зоран Стојадиновић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
13 Јован Г. Стојадиновић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	1/2	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	10
14 Славиша Пејчић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	8
15 Драги Петровски	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	6
16 Бранко Кањебель	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1/2	1	1	1	6
17 Витомир Бохић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1/2	1	1/2	5 1/2
18 Дине Цветковски	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	4 1/2
19 Животије Милановић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4	
20 М. Стојадиновић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1/2	0	0	0	0	1	0	1	3	
21 Михајло Цајић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
22 Даница Николић	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	

шаху. Освојио је 20,5 од могућег 21 поена, а ово је његова прва победа на овим турнирима. Ремизирао је само са деветопласираним **Нинославом Чолићем**.

Седмојуки победник, мајсторски кандидат Дејан Павловић, који је

двојица нису из Бора. Мајсторски кандидат **Бранислав Тошић** репрезентовао је зајечарски шах, а првокатегпрник **Славиша Пејчић** у град бакра допутовао је из Свљига.

Мр Ј.Г. Стојадиновић

1	2	3	4	5	6	7	8</
---	---	---	---	---	---	---	-----

НОВОСТИ

ПРИПРЕМА: ЉУБИША АЛЕКСИЋ

Рекордне цене злата

Цене злата на светским робним берзама од почетка јануара бележе рекорде као последицу појачане тражње изазване страхом од инфлације и глобалне рецесије. На берзи у Лондону средином јануара злато је достигло је 905,56 долара по унци (31 грам), а терминска цена за испоруку у фебруару на Робној берзи у Њујорку такође је повећана и износила је 904,20 долара. Тако је за пола месеца цена овог племенитог метала повећана за 7,9 одсто, док је курс долара према евру истовремено опао око два процента – сазнајемо из „Политике“.

Скок цена злата по правилу иде уз поскупљење нафте, што је први знак инфлације и могуће рецесије, па се инвеститори у таквој ситуацији опредељују за „жути“ метал као обезбеђење. Поред бојазни да би америчка економија могла да буде на ивици рецесије, тржиште главног племенитог метала страхује и због геополитичке ситуације, поготово после најновијег инцидента између америчких ратних бродова и иранских чамаца у Персијском заливу.

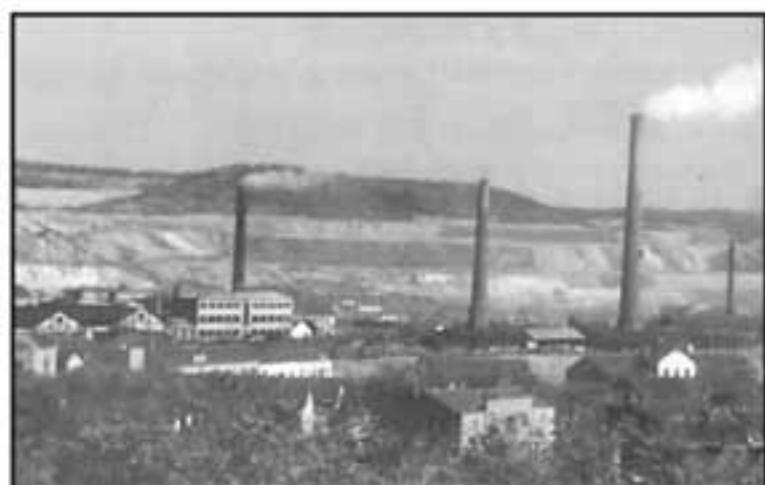
Цена злата за испоруку одмах, током 2007. порасла је за 31 одсто, што је највећи скок од 1979. године, када је америчка инфлација била већа од 13 процената. Потрошачке цене у САД у новембру прошле године порасле су за 0,8 одсто, највише за две последње године. Према подацима статистичке службе ЕУ, инфлација у 13 њених чланица зоне евра, у новембру је скочила 3,1 одсто, што је највећи раст од 2001. године. Према оцени аналитичара, међу инвеститорима је још присутна забринутост због прошлогодишње кризе на кредитном тржишту. Хартије од вредности су и даље слабе, па је на тржишту злата присутно доста подстицајних чинилаца, а мало разлога за продају.

Из „Политике“, такође, сазанајемо да грађани Немачке све масовније купује злато, откад му је цена на светском тржишту осетно порасла. Како пише немачка штампа, трговци овим племенитим металом имају промет какв није забележен деценијама. Средином јануара фина унаца злата (31,1 грам) достигла је 906 долара. Тиме је премашен рекорд из 1980. године, када је после уласка совјетске армије у Авганистан цена унце злата скочила на 870 долара.

Рецимо и то да су руске резерве злата и девиза прошле године порасле за 172,66 милијарди долара, или 56,8 одсто у поређењу са 2006, на рекордних 476,4 милијарди долара, саопштила је Централна банка. Раст резерви у 2007. досегао је нов рекорд, виши од оног из 2006. године, када је повећање било 42 о процента, односно 121,5 милијарди долара. У последње три године руске резерве порасле су троструко у односу на 124,5 милијарди долара с почетка 2005. У светским размерама, Русија у девизним и резервама злата држи високо треће место, иза Кине и Јапана.

Из старого альбома

Одоше Французи, дођоше Немци

По наређењу немачких војних власти, 11. јуна 1941. године, извршен је попис запослених у Руднику и топионици Бор по националној основи. У предузећу је било укупно 2.186 радника (2.082 у производњи и 104 у управи), од чега 1.535 Срба из Сбије, 113 Хрвата, 58 Словенаца, 36 Црногораца и 444 осталих. Интересантно је

да се међу осталима налазе лица која су се представила као Далматинци или са неког острва. Ту су и 30 Француза и десет Руса који су се пријавили као натурализовани Југословени. Том приликом извршен је и попис особља Братинске благајне Борских рудника – четири лекара (Рус, Летонац, Србин и Словенац), медицинско особље (по седам Србина и Хрвата и по један Рус и Словенац) и ниже болничко особље (осам Срба и два Хрвата) – укупно 30.

Изгледа да је ово била примопредаја између француске и немачке управе јер су после неколико недеља Бор напустили сви Французи – сматра наш верни читалац **Момчило Јовановић** захваљујући чијој љубазности смо добили ове податке из документације архива Француског друштва борских рудника (Историјски архив у Бору) које он ревносно проучава. Занимљиво је питање француских стручњака, што је било третирано и уговором о купорподaji по коме је Французима пружена могућност да сами одлуче хоће ли остати и даље у Руднику или не. Они који би желели да остану били би третирани као радници са свим бенефицијама које су и раније имали, док је за оне који би хтели да напусте посао договорено да немачка држава уплати извесну суму новца код француске банке из које би се исплаћивао социјални допринос радницима који више не раде, као и пензије за оне који буду испуњавали све тражене услове.

На снимку из старого альбома – металлургический комплекс учи немачке скитаці.

ЈП “Штампа, радио и филм” улази у приватизацију

Богатији за регионалну фреквенцију

Дозвола ће важити осам година, а будући власник имаће обавезу да годину дана задржи постојећи број запослених и пет година не мења ништа у погледу делатности и имовине фирме

**Директор Јован С. Митровић са дозволама за емитовање регионалног
радио и ТВ програма**

ШРИФ. - После шездесет година "Шампа, радио и филм", предузеће изникло из листа "Колектив", које је пратећи друштвено-економске токове свога доба прошло све фазе организовања, од ООУР-а РТБ-а до јавног предузећа, улази у процес приватизације, а ових дана званично је добило и регионалну фреквенцију за емитовање радијског и ТВ програма. Са њом, са шездесет двоје запослених, са целодневним радио и ТВ програмом који се чује и види на око 9.000 квадратних километара (од Књажевца до Кладова, од Мајданпека до Жагубице, па и преко Дунава), са обновљеном опремом (лане уложено око 20.000 евра), очекује се да ова медијска кућа буде занимљива купцима. Директор **Јован С. Митровић** као новог власника прижељкује неког ко се заиста интересује за ову професију, јер би, каже, била велика грешка, и штета, да ШРИФ дође у руке неког ко жeli да искористи његове просторије или делатност само као пут до профита.

Радиодифузна агенција Србије расписала је конкурс за доделу фреквенција пре годину дана и у мају 2007. она је додељена ШРИФ-у за Радио и ТВ, а тек ових дана стигли су званични папир. Онима који су је добили, дозвола ће важити осам година, кошта око 1,2 милиона динара годишње, а за годину дана треба да поступе по налогу РРА. То значи да технички, кадровски, програмски заокруже целодневни радијски и ТВ програм и на одређеним котама поставе репетиторе, линкове и предајнике. ШРИФ-у је преостало да то уради само још за подручје Горњана и Бучја.

-Законом је било наложено да сви РТВ-емитери у Србији до 31. децембра уђу у процес приватизације. ШРИФ је ушао међу последњима – каже Митровић - јер је имао проблема око обезбеђивања докумената која треба да покажу колики је његов капитал и вредност пошто смо у минулом периоду имали два оснивача - РТБ и Општину. РТБ је преузео лист "Колектив", а општина Радио и Телевизију. Како није постојао ваљан докуменат који све то потврђује, ми смо, захваљујући ангажованњу Министарства за економију и регионални развој добили сагласност да је државни капитал у ШРИФ-у негде око 1,2 милиона евра и са таквом одлуком ушли у приватизацију. Убрзо су стигле и сагласности осталих министарстава, нашли смо се нају Агенције и надамо се да ће се све окончati до маја ове године. Обавеза власника према запосленима је да их задржи годину дана, а потом евентуално понуди неки социјални програм, као и да пет година не мења ништа у погледу делатности и имовине фирмe.

Митровић посебно истиче и чињеницу да ШРИФ досад, ни у писаној ни у електронској форми, није имао информације на језицима националности. Међутим, садашњи закон обавезује локалну самоуправу да обезбеди јавно изражавање свима у општини који имају више од 10 одсто становника. У Бору су то Власи и Роми и ШРИФ је спреман да уведе емисије на њиховим језицима чим Национални савет припреми програм и материјалне услове за то, а Општина да сагласност

Текст предлога Додатног социјалног програма понуђача А-ТЕЦ

1. Купац се обавезује да са свих 4.691 запосленог у РТБ Бор закључи уговоре о раду на неодређено време и то за радна места на којима су били по основу решења о заснивању радног односа, односно са радним местима на којима су распоређени и на којима раде у моменту затварања трансакције.

2. Купац се обавезује да обезбеди сва права из рада и по основу рада запослених утврђених Колективним уговором ТИР-а (уз додатне измене), не укључујући било које заостале финансијске обавезе у тренутку преузимања Колективног уговора, који ће се примењивати јединствено за цео РТБ Бор (до закључења новог Колективног уговора са будућим купцем РТБ-а Бор), као и другим општим актима РТБ-а Бор. Такође се обавезује да ће након затварања трансакције, поштовати постојећа решења о заснивању радног односа и постојећа решења о распоређивању на одређена радна места, у смислу одредбе члана 150. Закона о раду.

Купац се обавезује да ће са сваким од 4.691 запосленим у РТБ Бор закључити уговор о раду који ће садржати све законом предвиђене елементе.

3. Купац се обавезује да зараде запослених након затварања трансакције не могу бити ниže од зарада затечених на дан затварања трансакције, а која су утврђена постојећим решењима о заснивању радних односа, односно решењем за распоређивање на одређено радно место, а да ће убудуће у циљу заштите животног стандарда и куповне моћи запослених, зараде расти најмање за индекс раста трошкова живота према последњем објављеном појединачном уговору Републичког органа за статистику, а све тако до закључивања новог колективног уговора и закључивања Уговора о међусобних правима, обавезама и одговорности са запосленима у складу са Законом о раду и новим затврђеним Колективним уговором.

Купац и представници синдиката ће новим колективним уговором уговорити систем повећања зарада.

4. Купац се обавезује да, у сарадњи са репрезентативним синдикатима образује посебан фонд у који ће, у периоду од три године почев од дана затварања трансакције уплаћивати

1.000.000 динара, на месечном нивоу, с тим што ће висина овог износа бити предмет усаглашавања између Купца и представника синдиката по истеку сваке године.

Средства фонда запослени ће користити у случајевима набавке лекова, лечења и опоравка, тешких и скупих операција и елементарних непогода а у складу са правилима фонда које ће заједнички донети будући купац и репрезентативни синдикати, а којим ће бити уређени органи фонда, њихова права и обавезе, као и права и обавезе запослених као корисника средстава фонда.

5. У случају да Купац у периоду од три године од дана затварања трансакције, запосленом откаже уговор о раду по основу технолошких, економских или организационих промена, обавезан је да запосленом исплати отпремнику која ће се одређивати према јавно објављеној кеш цени бакра на Лондонској берзи метала и то:

- Уколико је просечна кеш цена бакра за период од 12 месеци пре дана престанка радног односа већа од 8.000US\$ по тони у том случају отпремнина износи 450 EUR по години радног стажа;

- Уколико просечна кеш цена бакра за период од 12 месеци пре дана престанка радног односа износи 6.000US\$ - 7.999US\$ по тони у том случају отпремнина износи 400EUR по години радног стажа;

- Уколико је просечна кеш цена бакра за период од 12 месеци пре дана престанка радног односа мања од 6.000US\$ по тони у том случају отпремнина износи 250 EUR по години радног стажа.

Купац се додатно обавезује:

1) Да у року од 18 месеци након затварања трансакције неће отказати уговор о раду по основу технолошких, економских или организационих промена нити једном запосленом, а без сагласности односног запосленог,

2) Да ће пре сваког отказивања уговора о раду током три године након затварања трансакције по основу технолошких, економских или организационих промена спровести поступак добровољног изјашњавања запослених уз навођење, у сврху информисања запослених, просечне кеш цене бакра за последњих 12 месеци на Лондонској берзи метала, при чему ће Купац имати искључиво право да изврши одабир радника који ће имати право да напусте предузеће уз исплату отпремнине, при чему то, после периода од 18 месеци након затварања трансакције, могу бити и радници који се нису добровољно пријавили.

3) Да у року од три године након затварања трансакције неће отказати уговор о раду по основу технолошких, економских или организационих промена за више од 30% запослених.

4) Да ће поштовати одредбе Закона о раду које се тичу сачињавања програма решавања вишке запослених.

6. Запосленима са преосталом способношћу (инвалиди рада) и запосленима код којих је у складу са прописима о пензијско-инвалидском осигуруњу, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима, будући купац је дужан да обезбеди обављање послова према преосталој способности (инвалида рада), односно дужан је да обезбеди обављање другог одговарајућег посла (запосленима којима прети опасност од настанка инвалидности).

Такође купац је дужан да запослене из става 1. ове тачке распореди на послове исте врсте и степена стручне спреме радних места на којима су радили, а који неће угрожавати, односно погоршавати њихово здравствено стање и преосталу радну способност.

Купац се даље обавезује да запосленима из ове тачке обезбеди прилагођавање на пословима на којима ће радити спровођењем допунског програма за радно оспособљавање у складу са Законом о раду и другим законима Републике Србије и прописима на основу ових закона који се односе на радно оспособљавање ових лица и премештање на одговарајуће послове.

7. Купац се обавезује да од момента затварања трансакције, најмање 5 (пет) година неће мењати основну делатност, и да ће истовремено извршити инвестиције у модернизацију опреме и технологије ради подизања производње и материјалне основе запослености, у складу са преузетим обавезама из закљученог и потписаног Купопродајног уговора који се односе на инвестиције и модернизацију опреме и технологије, микро и макро екологије у самом предузећу и близкој окolini.

8. Запослени има право на накнаду зараде од 80% просечне зараде у претходна три месеца, с тим да не може бити мања од минималне зараде утврђене у складу са законом о раду, за време прекида рада до којег је дошло без кривице запосленог, најдуже 45 радних дана у календарској години.

9. Купац се обавезује да ће омогућити рад репрезентативних синдиката у складу са одредбама ПКУ ТИР-а.

У случају намере Купца да у друге сврхе користи просторије које се тренутно користе за рад неког од синдиката, синдикату ће, у замену за просторију коју тренутно користи, бити понуђена друга, за то одговарајућа просторија, уређена и технички опремљена за рад синдикалних организација.

10. Купац се обавезује да запосленом коме евентуално раскине радни однос супротно одредбама Закона о раду и Колективног уговора ТИР-а, а Суд правоснажном пресудом поништи одлуку купца о престанку радног односа као неправилну и незакониту, врати на рад на радно место на коме је радио пре незаконитог престанка радног односа и исплати му једнократно надокнаду штете на име изгубљене зараде у року утврђеном правоснажном судском пресудом, као и припадајуће порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање за цео период незаконитог одсуствовања са рада за који је накнада штете исплаћена.

11. Купац се обавезује, да након затварања трансакције, техничко – технолошки доведе сва радна места у РТБ-у на ниво који ће максимално штитити здравље и безбедност запослених на радним местима, тако што ће обезбедити сва неопходна средства заштите за сваког извршиоца, у складу са законом, Правилником о безбедности и заштити здравља на раду ТИР-а.

Са циљем спровођења и надзора над активностима везаним за заштиту безбедности и здравља на раду, Купац ће, у року од 30 дана од дана затварања трансакције формирати Одбор за безбедност и здравље на раду.

12. У року од 30 дана од затварања трансакције, купац се обавезује да оснијује фонд за решавање стамбених потреба запослених са почетним оснивачким средствима фонда од EUR 30.000 у динарској противвредности на дан оснивања фонда. Купац ће након годину дана од затварања трансакције уплатити додатни износ од EUR 30.000 у средства фонда. Пословљање фонда, уплату нових средстава у фонд, органе фонда, права и обавезе запослених и друга питања купац ће усаглашавати са представницима репрезентативних синдиката.

13. Купац се обавезује да ће одмах по затварању трансакције организовати исхрану запослених у току рада, тако што ће применити своја позитивна искуства из те области или ће омогућити другим лицима да изнајме од купца постојеће објекте и организују исхрану запослених у току рада, с тим што ће накнаду за исхрану запослених исплаћивати искључиво у новцу чији је износ утврђен Колективним уговором ТИР-а. У случају да купац организује исхрану запослених посебним уговором са репрезентативним синдикатима утврди се обим, квалитет, цена оброка организоване исхране.

14. Купац је дужан да осигура запослене код одговарајуће организације за осигурање, за време обављања редовне делатности као и приликом доласка и одласка на рад и од места рада до места становља.

Купац је дужан да заједно са репрезентативним синдикатима утврди најнижу премију осигурања и износ осигурене суме пре закључења уговора о осигурању.

15. Купац се обавезује да настави са досадашњом политиком исплате на основу превоза и сам превоз радника.

16. Купац се обавезује да ће најмање 20.000 EUR у динарској противвредности годишње издавати за финансирање радничко-спортивских и културно-уметничких такмичења радника РТБ Бор

17. Децембра 2009. године представници репрезентативних синдиката и Купац ће преговарати о могућности исплате новчане накнаде за Божић и Ускrs, при чему ће исплата такве накнаде зависити од економског положаја предузећа.

У оном тренутку када економски положај предузећа то буде дозвољава висина предметне накнаде ће бити једнака једној месечној плати.

Колективни Уговор ТИР-а. Измене:

Члан 87 – Избрисати четврти, пети, шести, седми и осми пасус (заостала плаћања). Члан 97 – Избацити тачке 6 и 7 (добровољно здравствено и пензијско осигурање). Члан 129 – у складу са тачком 4 додатног социјалног програма.